

SEPPO SAARIO

Miten sijoitan pörssiosakkeisiin

Alma Talent
Helsinki 2020

Tilaa Miten sijoitan pörssiosakkeisiin
Alma Talent Shopista: shop.almatalent.fi

19. painos

Copyright © 2020 Alma Talent Oy ja Seppo Saario

ISBN 978-952-14-4059-5

ISBN 978-952-14-4060-1 (sähkökirja)

ISBN 978-952-14-4061-8 (verkkokirja)

Kansi: Sirpa Puntti

Taitto: Eija Lauhalahti, Notepad Ay

Paino: BALTO print 2020, Liettua

Anna palautetta kirjasta: kustannustoimitus@almatalent.fi

Tämä teos on suojattu tekijänoikeuslailla (404/61).

Tämän teoksen tai sen osan valokopiointi, skannaaminen tai muu digitaalinen kopiointi tai käyttö edellyttää oikeudenomistajan luvan.

Kopiosto ry myöntää teosten osittaiseen kopiointiin lupia. Tarkistakaa, mitkä valokopiointi ja digiluvat ovat kohdallanne voimassa. Lisätietoja luvista www.kopiosto.fi

Teoksen tai sen osan muuntelu on kielletty.

Sisällys

Lukijalle	13
1 Varallisuutta kasvatetaan säästämällä, kaikkea ei kuluteta	15
Arvopaperipörssi ja pörssiosake	19
Omista yhtiöitä, joiden voitonjako kasvaa joka vuosi.....	22
Markkinavoimat määräävät	24
Tieto, taito ja voitontahto ovat menestyksen avaintekijät.....	27
2 Miten ostan pörssiosakkeita?	29
Pörssiosakkeiden hoito on vaivatonta.....	32
Pörssiosakkeet voidaan muuttaa nopeasti rahaksi.....	33
Arvopaperikaupan kulut ovat alhaiset.....	34
3 Haluatko vaurastua vähäisellä ajankäytöllä? Se onnistuu!	37
Kustannustehokkaat indeksiosuudet (ETF) antavat ylivoimaisen tuoton tavanomaisiin rahastoihin verrattuna	39
OMX H25 -indeksiyhtiöt	41
OMX H25 -indeksiosuuden arvo nelinkertaistui ajanjaksolla 2002–2018	43
Avainasia: Ymmärrä korkoa korolle- ja aikatekijän merkitys	44
Pitkäaikaissästäjälle tie vaurauteen on avoinna	44
Kasvaville ulkomaan markkinoilla on hyviä vaihtoehtoja.....	45
Kestosuosikkeja: Pohjoismaat, teknologia ja maailma	47
Valitse hyvä vaihtoehto ja anna ajan kulua!	48

Kehittyvien maiden taloudet kasvavat	49
Suomen osakesäästötili susi jo syntyessään?.....	50
4 Taloudellisesta vauraudesta	53
Miljoonan dollarin sijoitusvarallisuudella kuulut maailman kahdeksantoista miljoonan miljonäärin joukkoon	53
Keskittämällä omistukset itse johdettuun yhtiöön luodaan suurimmat varallisuudet	54
Neuvomalla muita voi hankkia hyvät ansiot.....	57
Pääoman karttumisen painopiste on siirtynyt yksityistalouksiin.....	58
Euro vähentää valuuttariskejä	59
Liiketoiminnan kannattavuus on avainasia	60
Sijoituskohdetta etsivillä varoilla ei ole maantieteellisiä rajoja.....	61
Varallisuutta muutetaan arvopapereiden muotoon.....	61
5 Pörssiosakkeet sijoituskohteena.....	63
Jos todella haluat vaurastua pörssiosakkeilla, tarvitset voitontahtoa ja osaamista.....	63
Mitä pidemmälle katsot historiaan, sitä pidemmälle näet tulevaisuuteen!	66
Pörssiosakkeet ovat tuottaneet Yhdysvalloissa keskimäärin kymmenen prosenttia vuodessa 1926–2018	71
Suomalaiset pörssiosakkeet ovat olleet kilpailukykyisiä sijoituskohteita.....	72
Lyhyellä aikavälillä osakesijoitusten tuotto vaihtelee.....	74
Hyvän ja huonon osakkeen tuottoerot ovat uskomattoman suuret	76
Osinkojen uudelleen sijoittaminen on avain vaurauteen	79
Miksi pörssiosakkeet tuottavat parhaiten?.....	80
Suomalaiset kaihtavat epävarmuutta	81

6 Sijoitusperiaatteet	83
Laadi sijoitusperiaatteet ja toimi johdonmukaisesti niiden mukaan	83
Mitä asioita on sisällytettävä sijoitusperiaatteisiin?	84
Likviditeettiriski on osa kokonaisriskiä	91
Onnistuneiden sijoituspäätösten tekeminen edellyttää jatkuvaa markkinainformaatiota.....	92
Miten pääsen alkuun pienellä pääomalla?	93
Säännöllisellä osakesäästämällä pienet pääomat suuriksi	96
Menestyksen sokaisemana olet altis tekemään suurimmat virheet.....	97
7 Pörssiosakkeen omistamiseen liittyy riski eli tappionvaara	101
Markkinariskiltä välttyy olemalla poissa pörssimarkkinoilta.....	103
Markkinariski on toteutunut.....	105
Miten hajautan osakesalkkuni?	108
Osakekohtainen riski.....	110
Osakekohtainen riski voidaan mitata numeroin.....	111
Beta-luku kertoo osakkeen herkkyyden arvonmuutokselle suhteessa indeksiin.....	112
Volatiliteetti mittaa kurssin muutosherkkyyttä numeroin.....	112
8 Tavoitteena korkea tuotto	119
Pörssiosakkeet tulolähteenä	119
Vain osingonjaon kasvu kohottaa osakkeen arvoa pitkällä aikavälillä	119
Osingonjaon vaikutus pörssikurssiin.....	120
Osingonjakopäätös vahvistaa yhtiön tilinpäätösnumerot.....	121
Keskimääräinen vuotuinen osinkotuotto on ollut neljän prosentin vaiheilla	122
Osakkeenomistajille jaetaan puolet tuloksesta vuosittain	126

Pörssiyhtiöt kertovat osinkopolitiikkansa.....	127
Nokian osinkohistoria 1988–2018.....	128
YIT:llä oli pitkäaikaisin kasvavien osinkojen historia	131
P/E-luku kertoo, miten markkinat arvostavat osakkeen tulokseen verrattuna.....	133
Sijoitetun pääoman tuotto ja oman pääoman tuotto	138
Miten sijoittaja voi hyödyntää oman pääoman tuottolukuja?	139
Cash is king!.....	140
Milloin pörssikurssit ovat korkealla ja milloin alhaalla?	142
Korkotason kehitys ohjaa varallisuusarvoja	143
Pääomasijoittajat laittoivat osakkeen arvon määrittämisen uusiksi.....	145
Osakkeen tasearvo	147
Yhtiön pilkkomisarvo	150
Parhaita osakkeita voidaan etsiä tunnuslukujen avulla	150
Eri strategioiden vuosituottoja 1988–2009	151
Tuotto paranee tunnuslukuja yhdistämällä	154
Korkea oman pääoman tuotto ja matala P/E-luku ovat tuottava yhdistelmä	154
Yhdysvalloissa on tehty lukuisia tutkimuksia parhaista tunnusluvuista ja niiden yhdistelmistä	155
9 Sijoituskohteen valintaan liittyviä näkökohtia	159
Tee pitkäaikaiset sijoitukset kehityksen pääsuunnan mukaisesti	159
Vastuullinen sijoittaminen ohjaa rahavirtoja	160
Markkinajohtajayhtiöt kannattavat parhaiten.....	160
Ryhmittele pörssiyhtiöt helpottaaksesi sijoituskohteen valintaa.....	164
Suhdannealttiit yhtiöt nousevat ja putoavat nopeasti.....	169
Ole kärsivällinen vauraan yhtiön omistajana	170

Käännekohdasta nousuun selviytyvät yhtiöt tarjoavat unelmavoittoja.....	171
Arvoyhtiöt ovat pitkällä aikavälillä tuottaneet paremmin kuin kasvuyhtiöt.....	174
Kasvuyhtiöt arvostetaan korkealle matalan inflaation aikana	175
Miten arvostan aivan uuden toimialan pörssi-yhtiön?	176
Etsi yhtiöitä, joilla on tarjottavanaan jotakin uutta	181
Timantteja louhikossa – osta pienyhtiöiden osakkeita?	182
Riskisi on sitä suurempi, mitä velkaantuneempaan yhtiöön sijoitat rahasi.....	183
Olet etulyöntiasemassa, jos olet pörssi-yhtiön palveluksessa	185
Pääomistajan omistusosuus vaikuttaa osakkeen kiinnostavuuteen.....	186
Ole tarkkana sijoittaessasi palkkajohtajien hallitsemiin yhtiöihin	187
Harkitse, ennen kuin osallistut uuden pörssi-yhtiön listautumisasiintiin.....	189
Omien osakkeiden osto on hyvä merkki	192
Valitse eniten vaihdettu osakesarja.....	193
Vieraile pörssi-yhtiöissä.....	195
Hyvän yhtiön tunnusmerkkejä	196

10 Onko nyt oikea aika ostaa, omistaa vai myydä pörssiosakkeita?	199
Pörssin kiertokulku on kuin vuodenaikojen vaihtelu	200
Kysymyksiä pörssiosakkeiden ostamista harkitsevalle sijoittajalle	205
Kysymyksiä pörssiosakkeiden myyntiä harkitsevalle sijoittajalle	206
Korkeasuhdanteessa tehdyn osakesijoituksen tuotto-odotukset ovat alhaisemmat.....	208
Pörssi voittaa hitaan inflaation.....	209

Korkotason lasku on pörssille hunajaa, nousu myrkkyyä	210
Hyvä merkki: kurssit nousevat ja vaihto on suuri	212
Pörssi aavistaa talousuutisia ennen niiden tapahtumista	213
Markkinoilta poissaolo voi tulla kalliiksi	216

11 Markkinaviestejä, jotka kehottavat harkitsemaan osakkeiden myyntiä..... 217

Kun sisäpiiri myy, myy sinäkin!	217
Yritysosto vieraalta toimialalta tai uusilta markkina alueilta voi vaarantaa yhtiön arvon	218
Myy osakkeesi, kun menestysyhtiö rakentaa ylellisen pääkonttorin.....	222
Taistelu yhtiön määräysvallasta voi tarjota tilaisuuden luopua yhtiön osakkeista korkeaan hintaan	223
Pitkäaikaisen nousun loppu on lähellä, kun kurssi kohoaa harppauksin.....	227
Kun kaikki mahdolliset sijoittajat ovat mukana, kurssit eivät enää nouse.....	228
Kokemattoman sijoittajan yleinen virhe on vitkastelu.....	230

12 Uutiset ja kurssikehitys – piensijoittajan sudenkuopat 233

Piensijoittajan lyhytnäköisyys tuhoaa tuoton	234
Toimi uutisen, älä kurssimuutoksen perusteella	236
Älä luovu parhaista osakkeistasi!.....	236

13 Säännömukaiset kausivaihteluilmiöt tarjoavat mahdollisuuksia lisätuottoihin..... 239

Vuoden todennäköisin nousuvaihe alkaa marraskuussa ja päättyy huhtikuussa.....	239
Selittämätön puolen vuoden ilmiö esiintyy hurjana Suomessa..	241
Tammikuussa kurssinousun todennäköisyys on 75 prosenttia...	244

Kuukauden otollisimmat nousupäivät ovat peräkkäin.....	246
Älä myy osakkeitasi maanantaina tai perjantaina.....	247
Heikoimmista osakkeista pääsee parhaimmin eroon vuoden alkukuukausina	247
14 Tekninen pörssianalyysi kaupanteon ajoituksen apuna	249
Tee sijoituspäätöksesi pörssikehityksen pääsuunnan mukaisesti	252
Aktiivinen sijoittaja hyödyntää muutamia kuukausia kestäviä kehitysvaiheita.....	254
Tuki- ja vastustasot ovat näkymättömiä hintamuureja	257
Muita teknisen analyysin apuvälineitä	258
15 Alhainen yksikköhinta mahdollistaa suuria muutosprosentteja	259
Sijoitusmarkkinat ovat mieltyneet alhaisiin yksikköhintoihin ..	259
Teknisen analyysin menetelmät auttavat ajoittamaan kaupat senttiosakkeilla	260
Senttiosakkeet sopivat sijoitusmarkkinoiden harjoituskentäksi..	261
Trainers House menetti arvostaan 99,9 prosenttia mutta selviytyi ahdingosta	264
16 Sijoittaisinko ulkomaisiin arvopapereihin?	267
Riskejä sijoitettaessa ulkomaille.....	269
Suomalaisten sijoitukset ulkomaille ovat usein rahastosijoituksia	271
17 Kulta säilyttää arvonsa huonoina aikoina	273
Kultakannasta markkinavoimien armoille	274
Kulta on maailman vanhin käypä valuutta	276
Uuden kullan tuotanto nousee hitaasti	278

Miten teen sijoituksen kultaan?	280
Kultatilillä pidetään rahan tai osakkeiden sijasta kultaa.....	280
Indeksiosuuksilla kustannustehokkain kultasijoitus.....	281
18 Sijoitusstrategioita valtameren takaa.....	283
Wall Streetin ammattilaisen sijoitusstrategia	284
Miten tunnistan parhaat osakkeet?	286
Warren Buffett, maailman taitavin sijoittaja	287
Jim Rogers ja George Soros olivat yhtiökumppaneita.....	292
Sijoittajamestarin strategiat	294
Maallisen onnen kehto	295
Hienostunut sijoittaja.....	296
Tuntematon mestarisijoittaja.....	297
Mies, joka osasi kuunnella markkinoiden musiikkia.....	299
Johdannaismarkkinoiden kultasormi	300
Jalat tukevasti maassa	302
19 Sata ikivihreää pörssivihettä	305

Lukijalle

Tämä teos perustuu olennaisilta osiltaan aikaisempiin kirjoihini *Pörssiosakkeet sijoituskohteena* (Weilin+Göös 1972) ja sen seuraajaan *Miten sijoitan pörssi-osakkeisiin* (Weilin+Göös 1984). Jälkimmäistä kirjaa on uudistettu useita kertoja. Kirja on käännetty kolmesti viron kielelle. Kirjankustannusalan murroksen myötä teoksen kotimainen kuin myös vironkielinen kustantaja on vaihtunut usein, vaikka tekijä ei ole vaihtanut kustantajaa.

Kirjan sisältöä on uudistettu sijoitusmarkkinoiden kehittymisen myötä. Kirjan tavoitteena on kertoa, miten osakemarkkinat toimivat, mitä vaihtoehtoja taloudelliseen vaurastumiseen on tarjolla ja mitä tulee ottaa huomioon sijoitettaessa varoja pörssiosakkeisiin. Asiat pyritään kertomaan selkeästi ja käytännönläheisesti. Lukija saa kirjasta välitöntä hyötyä omiin sijoituksiinsa, tarvitaanpa tietoa tuottavien sijoituskohteiden löytämisestä, tappioiden välttämisestä tai arvopaperiomistusten riskitason muuttamisesta toivottuun suuntaan.

Nyt käsillä olevan teoksen uudistaminen osuu murroskauteen, jossa digitalisaatio, globalisaatio, ilmastonmuutos, internet, sosiaalinen media ja tekoäly tuhoavat vanhoja taloudellisia rakenteita. Perinteisten kauppa- ja teollisuusyhtiöiden kasvu on hiipunut. Menestyvä sijoittaja mukautuu maailman muuttamiseen poistuen taantuvilta toimialoilta ja etsii varoillensa uusia kasvukohteita.

Miksi olen kirjoittanut näitä kirjoja? Olen yli kuuden vuosikymmenen sijoittajaurani aikana hankkinut osakesijoittamisen kiehtovalta alalta paljon

tietoa opiskelemalla, lukemalla, vierailemalla koti- ja ulkomaisissa pörssiyhtiöissä sekä käymällä kauppaa mitä erilaisimmilla arvopapereilla. Kirjoittamalla kokemukseni muistiin olen voinut jakaa hankkimaani tietoa muiden sijoitusasioista kiinnostuneiden kanssa.

Teokseni poikkeavat monista muista sijoitusalan teoksista siinä, että olen omilla varoillani kokenut käytännön sijoittajana asiat, joista kirjoitan, olipa kyseessä kotimainen tai ulkomainen pörssiosake, obligaatio, indeksilaina, vaihtovelkakirjalaina, muu joukkolaina, strukturoitu sijoitustuote, koti- tai ulkomainen sijoitusrahasto, indeksiosuusrahasto, optio, henkilöstöoptio, warrantti, termiini, riskisijoitus (uuden yhtiön siemenvaihe), ei-listattuun kasvuyhtiöön sijoittava pääomasijoitusrahasto, kulta, valuutta, kiinteistö tai taide.

Palvelin aikoinani kahta pörssiyhtiötä, Huhtamäkeä ja Ameria 25 vuoden ajan. Opin näkemään, miten teollisuusyritys toimii. Ehkäpä siksi olen ahkera vierailija pörssiyhtiöissä. Arvostan jalkatyötä. Periaatteeni on, että olen paikan päällä perehtynyt yhtiöön, jota omistan. Kun olen sijoittanut ulkomaille, olen pyrkinyt vierailemaan joissakin ulkomaisissa sijoituskohdeissani.

Tämän kokonaan uudistetun 17. painoksen tekemisessä olen saanut arvokasta asiantuntija-apua useilta henkilöiltä, joille haluan lausua kiitokseni. Haluan kiittää Jukka Ant-Wuorista ja Erkkö Uusitaloa, jotka ovat tarkistaneet teoksen sisältöä ja antaneet monta hyödyllistä tietoa ja neuvoa kirjan parantamiseksi. Kirjan taulukko- ja kuva-aineiston kokoamisessa suurena apuna ovat olleet Maarit Bystedt Nasdaq Helsinki Oy:stä, Vesa Engdahl Front Varainhoito Oy:stä, Petter Langenskiöld Zenito Oy:stä sekä Kim Lindström ja Matias Möttölä Morningstar Incistä. Kiitän myös kustantajani Alma Talent Oy:tä ja Hanna Virusmäkeä. Hän on ammattimaisella otteella loihittanut käsikirjoituksen valmiiksi kirjaksi.

Kauniainen, marraskuu 2019

Seppo Saario